

Spis treści

Słowo wstępu	13
I. Grzecznie, miło, z szacunkiem	15
Higiena językowego obcowania	17
Nieparlamentarnie, niegrzecznie, niepolitycznie	19
Zmasakrować i zaorać	21
Bez przesady	23
No, co tam?	25
Nie chce mi się	27
Witam, witaj, dzień dobry	29
Zapraszam i proszę. I pozdrawiam	31
Panie Andrzeju!	33
Proszę mi to podać, tato...	35
Co ma beton do przemocy?	37
Co wolno czynić publicznie?	39
Językowi barbarzyńcy	41
II. Co znaczą te słowa?	43
Kolonizacja polszczyzny?	45
Żetony słowne	47
Aplikowanie aplikacji	49
Galerie, studia, światy	51
O festiwalach	53
Kolokwialnie mówiąc...	55

Magia i radość	57
Budżetowy	59
Epickie wakacje	61
Dedykowany papier toaletowy	63
Ekskluzywny wywiad	65
Ukontentowany kontent	67
Event ze św. Mikołajem	69
Moda na nominacje	71
O co chodzi?	73
Obrażliwy	75
Petent czy klient?	77
Podejrzani i podejrzliwi	79
Podobno i rzekomo	81
Czy powinien to musi?	83
Poruta i Boruta	85
Praktycznie	87
Przysłowiowa mądrość Salomona	89
O rusycyzmach	91
Większa połowa	93
Liczba światel, ilość światła	95
Co ma rzecz do rzeczy?	97
Wiedza	99
Wynajmę garaż	101
Wypadek i przypadek	103
Teść czy świekier	105
Córka córki brata mojego ojca	107

III. O trudnych formach gramatycznych 109

Dla nauczycieli i uczniów	111
Kiwi i kaki	113
Cudzysłów – najtrudniejsze polskie słowo	115
Smartphone czy smartfon?	117
Profilu czy profila?	119
Kłopoty z paprykarszem	121
Tort, tortu, z tortem	123
Do Lidla	125
Panu Bogu świeczkę, a diabłu ogarek	127

Celownik na celowniku	129
Trudne słowo procent	131
Wołącz, Bogdanie!	133
Dech, tchu	135
Rajstopy, sanie, Suwałki	137
Kłapki, japonki, tenisówki	139
Latarnie, księgarnie, kwiaciarnie	141
Dyrektorzy, profesorowie, biskupi	143
Chłopaki, chłopacy, chłopcy	145
Bezy i kopyta	147
Rzyzyk-fizyk	149
Miejsce dla osób z dzieckiem na rękę	151
NIK skontrolował czy NIK skontrolowała?	153
Będę robił i zrobię	155
Będę widziała, będę widzieć	157
Imiesłów – tajemnicza część mowy	159
Otworzyć, wzmóc i zmiąć	161
Powinien, potrafi, obszedł	163
Poszli i mielili	165
Patrzeć się, pytać się	167
Widzimy się w czwartek	169
Łaskiś pełna czy łaski pełna?	171
Myśleć, myśleć i wymyślić	173
Liczebnik – trudny przeciwnik	175
Wielkie liczebniki porządkowe	177
Zagwozdka	179
Szczęśliwego roku dwa tysiące dziewiętnastego!	181
Półtora i półtorej	182
O pewnym samotnym przymiotniku	185
A to ci heca!	187
O zaimku ów	189
Nic nie widzę	191
Niby i niby-	193
Niesforne „misie”	195
Po polsku, po naszymu	197
Tenże, tegoż, temuż	199

IV. Jak odmieniać nazwiska, imiona i nazwy miejscowości	201
O panu Kopciui i panu Wiatrzu	203
Bobrek, Suska, Ryczko	205
Piróg, Twaróg, Głódź	207
Pan Spór	209
O panu Bańku i panu Pudle	211
Homer, Wagner, Szuster	213
Pan Iwaniec, pan Kusa i pan Przybyło	215
Pamiętajmy o Kościuszcze!	217
Pani Głowa	219
Elżbieta Zielona i Jolanta Hardy	221
Elżbieta Kowalska-Nowak	223
Nie dajmy się Annie Musze!	225
Panie Nowaku?	227
Zaproszenie dla Anny i Stanisława Banaszczków	229
Iwo, Bruno, Hugo	231
Lea jak orchidea i kamea	233
Atalanta, Chloe, Gigi i Czirzpi bog	235
Płocianie z Płotów	238
Śniatyń i Śniatyn	240
Barnim, Cieszysław, Obryta	242
Do Chociwła i do Łobza	244
Żółte, Krasne, Miętne	246
Żelechowa i Dołuje	248
Te nasze kłopotliwe zdroje...	251
Organic Farma Zdrowia	253
Ulica Księży Młyn	255
Zielona Górka	257
V. O tworzeniu wyrazów	259
Ekonomia języka	261
Forowicz z internetowego forum	263
Krajarka i krajalnica	265
Piarować, liderować, znieubić	267

Ministra czy ministerka?	269
Premierka i naukowczyni	271
Prezeska, reżyserka, pomysłodawczyni	273
Sędzina	275
Przewodniczący czy przewodnicząca?	277
Stargardzianin, warszawiak, londyńczyk	279
Ciciborzanka i szczecinczanin	281
Zbąszynczanka i bialanin	283
Karpacki czy karpaczański?	285
Lubelski, suski, siebieski	287
Modny przyrostek -owy	289
Ekonomiczne przedrostki	291
Skrótowce	293
Pszenny i pszeniczny	295
Zgłośnić, pogłośnić, podgłośnić	297
Elegantszy, płochliwszy	299
Szybszy, bardziej skomplikowany	301
Pytanko	303
Zniknięta miedź	305
Białystok i biały stok	307
Zrównoważoność	309
VI. O związkach między wyrazami	311
Dostać laptop czy laptopa?	313
Poznaj swojego wroga!	315
Ochota na stek	317
Dotknąć, bronić	319
Ulec czy nie ulec?	321
„Nie była grzeczną, będąc szorstką, nie była rzeczną, będąc morską”	323
Dyrektor zdecydowała	325
Dzień wczorajszy, dzień dzisiejszy	327
Te wspaniałe chłopaki zagrały świetny mecz!	329
Ileokroć – tylekroć	331
Jaki i który	333
Który	335
Lub i albo	337

Jeszcze o „misiach”...	339
Wszystko zależy od przyimka	341
Na alejce czy w alejce?	343
Na Litwę	345
W parku i na oddziale	347
W alei i w rynku	349
Na dokumencie czy w dokumencie?	351
W ciągu i w przeciągu	353
W ramach i w obszarze	355
W temacie, na zarządzie, na klubie	357
W śróde czy we śróde?	359
Na potrzeby czy dla potrzeb?	361
Około czego?	363
Oдноśnie do czego?	365
W oparciu o...	367
Dwa stoły, pięć stołów	369
Dwoje oczu, dwa oka	371
Oboje przywódców	373
Trzydzieści jeden bezdomnych kotów	375
Wujostwo przyjechali	377
Dzieci i młodzież	379
Pozwolą państwo	381
Rządy czasowników	383
Nie pytam pani o lata...	385
Wyszliśmy na brzeg, nabrali wody...	387
Kto pisze?	389
Kupując internet...	391

VII. Gdzieś dzwonią... – o związkach frazeologicznych 393

Przebierać jak w ulęgalkach	395
Mądrej głowie dość dwie słowie	397
Do siego roku!	399
Łaknąć jak kania dżdżu	401
O filipie i marku	403
Krótko i węzłowato	405
Wszem wobec	407
Nie grzeszyć wiedzą	409

Pi razy drzwi	411
Po omacku	413
Na umór	415
Psiakrew	417
Ręka rękę myje	419
Gdzieś dzwonią...	421
Piekielne piekło	423
Tylko i wyłącznie	425
Okres i czas	427
Konstelacja gwiazd	429
VIII. Pisownia, interpunkcja i wymowa	431
Wielką literą, małą literą	433
Pawilony i wystawy	435
Filharmonia w Szczecinie	437
Bank i bank	439
Hondy, toyoty, cadillaki	441
Tobie i Wam	443
Rektor, premier, prezydent	445
Polska prezydencja	447
Służba celna	449
Województwo zachodniopomorskie	451
„To i Owo”	453
Pisownia szkolna i akademicka	455
Prezes, dyrektor, naczelnik	457
Ulice, place, pomniki	459
Gorzkie żale	461
Druzowie, Romowie, Żydzi	463
Świąteczna ortografia	465
Pieczona rita z dodatkami	467
Ożeż, nożeż, niechżeż	469
Najtrudniejszy rzeczownik	471
Nieważne, nie winien	473
Nowo narodzony	475
Teoretycznoprawny i sądowo-administracyjny	477
Romans wszech czasów	479
Sześćdziesięciolecie	481

Super- i super	483
Zholować, splątać, ściąć	485
Mania – Mani, mania – manii	487
O skracaniu wyrazów	489
Z kropką i bez kropki	491
Magiczna kropka	493
Ad acta	495
Druh i druhna	497
Kłopotliwy łącznik	499
Kiedy używamy apostrofu?	501
Jaką whisky pijemy?	503
Koniec tematu	505
Kochajmy przecinki!	507
Gdzie postawić przecinek?	509
Siedzą i piją i kawę, i herbatę	511
Przecinek a spójnik	513
Wyjątkowy, świąteczny nastrój	515
Jaja „wiejskie”	517
Kontrowersyjny dwukropek	519
Ę i ą	521
Potrafiliśmy, zbudowaliśmy, wstąpiliśmy	523
Dzióbek a zmarszczki	525
Kłopoty z PGNiG	527
Yyyy, eeee, aaaa...	529
Słowniki, poradniki i poradnie językowe przywoływane w tekstach	531
Indeks	533